

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR GLOBALA STUDIER

Stadsdelsväxthus i Majorna

En undersökning om inställningar till odling i urban miljö

HT23

Grupp 6: Ilya Attarnizhad, Katarina Carlbom, Thea Hansson, Jenny Riltoft

Handledare: Steffen Jöhncke och Johan Wedel

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	2
2. Introduktion.....	4
3. Uppdragets syfte och frågeställningar.....	4
4. Bakgrund.....	5
5. Teoretiska utgångspunkter.....	7
5.1 Marxistisk teori.....	7
5.2 Symboliskt kapital.....	8
5.3 Kroppslighet och handling.....	9
6. Metod och material.....	10
7. Etiska överväganden.....	13
8. Resultat och analys.....	13
8.1. Samhälle och meningsskapande.....	14
8.2. Djurhållning och etik.....	16
8.3. Ägande och ekonomi.....	16
8.4. Otrygghet.....	19
9. Slutsatser och rekommendationer.....	21
10. Referenslista.....	23
11. Bilagor.....	25
Bilaga 1.....	25

1. Sammanfattning

Göteborgs stads miljöplan (Göteborgs Stad, 2021) strävar efter en 30 % självförsörjningsgrad avseende grönsaker fram till 2030, jämfört med den nuvarande nivån på 1 %. Målet är att minska utsläpp från import av livsmedel från annan ort. Uppdragsgivaren Leif Strandh driver frågan och förespråkar urban odling genom att föreslå planen att bygga växthus inom olika stadsdelar, med Majorna som ett särskilt fokusområde. Leif Strandh arbetar ensam i sitt engagemang och söker stöd från olika lokala aktörer och kommunala partier för att påbörja projektet. Han bedriver sedan tidigare flera verksamheter i Majorna relaterade till hållbarhet och odling och anser att området har en lämplig grund för att bygga växthus och främja stadsodling.

Enligt vår uppfattning strävar Leif efter att förstå vad människor i Majorna tycker om idén med ett stadsdelsväxthus som en gemensam verksamhet. Han är intresserad av att veta om det finns ett genuint intresse för ett sådant växthus och vilka fördelar eller nackdelar invånarna uppfattar med stadsodling. Med dessa frågeställningar har vi samlat information från olika informanter och genomfört fältstudier under två veckors tid. Totalt genomförde vi åtta semi-strukturerade intervjuer. Efter åtta intervjuer insåg vi att vi hade tillräckliga data för att utförligt svara på de frågeställningar vi arbetat utefter.

Under våra intervjuer erhöll vi svar och perspektiv som belyser människors tankar och deras inställning till det potentiella stadsdelsväxthuset i Majorna. I vår analys av dessa intervjuer drar vi slutsatsen att även om planen utformades med målsättningen att främja hållbarhet och självförsörjning inom Göteborgs stad, reflekterade informanternas perspektiv på växthuset i högre utsträckning över sociala snarare än ekologisk hållbarhet. Informanterna var dock inte omedvetna om de positiva ekologiska effekterna som stadsdelsväxthuset kan medföra. Informanterna var medvetna om att stadsdelsväxthuset skulle bidra till ökad hållbarhet inom livsmedelsproduktionen och minska koldioxidutsläppen. Det framkom att informanterna bedömde de sociala effekterna att vara av betydligt större omfattning än vad som ursprungligen beskrivits i Göteborgs Stads förstudier.

Baserat på slutsatserna av vår analys formulerar vi vår primära rekommendation till uppdragsgivaren som en uppmaning att ompröva sin strategiska inriktning. Vi förordar en framhävnings av möjligheterna till sociala aktiviteter och en omstrukturering av tematiken vid

presentationen för politiska beslutsfattare. Vidare rekommenderar vi en konceptuell omformulering av förslaget, med en specifik betoning på att tydligt illustrera hur växthuset kommer att påverka vardagen för invånarna i Majorna på mikronivå, snarare än att enbart betrakta detta på en makronivå.

Nyckelord: *Social hållbarhet, urban agriculture, stadsutveckling, matproduktion, matantropologi, hållbar utveckling*

2. Introduktion

Arbetsgruppen har inriktat sig på att undersöka människors attityder gentemot stadsdelsväxthus i Majorna, Göteborg. Ett stadsdelsväxthus är ett växthus som ägs och nyttjas av allmänheten. Odlingsverksamheten som planeras där ska främja folkbildning och förse stadsdelen växthuset befinner sig i med närodlade och näringsriktiga livsmedel (Göteborgs Stad, 2019; 2023). Planerna för stadsdelsväxthus är utformade för att följa Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram (Göteborgs Stad, 2021). Detta styrande dokument har en teoretisk inriktning och saknar därmed insikter om växthusens funktion och användning i människors vardag. Vår forskning ämnar att fylla denna kunskapslucka genom att undersöka människors åsikter och uppfattningar om odling i stadsmiljö och deras inställningar till stadsdelsväxthus. Vi har strävat efter att förstå, genom människors tankar och idéer, hur dessa växthus skulle kunna se ut och integreras i invånarnas dagliga liv. Där Göteborgs Stads dokument är generella och konceptuella, strävar vår undersökning efter att förankra dessa koncept i praktiska realiteter.

Våra frågeställningar har därför riktats mot människors vilja och förmåga att engagera sig i stadsdelsväxthus. Under vår fältstudie så har vi fångat ett spektrum av åsikter från åtta informanter bosatta i Majorna. Genom att utforska dessa människors åsikter och attityder, ämnar vi att bidra med konkreta etnografiska insikter som kan underlätta en implementering av stadsdelsväxthus i Majorna som möter invånarnas förväntningar och intressen. Vi uppmanar även till att använda vår rapport till eventuella förstudier av stadsdelsväxthusprojekt på andra platser, i och utanför Göteborg.

3. Uppdragets syfte och frågeställningar

Vårt uppdrag var att undersöka människors inställning till stadsdelsväxthus i Majorna. Vi ville identifiera om det fanns intresse för ett sådant växthus och vilka fördelar eller nackdelar invånarna uppfattar med odling i den urbana miljön. Uppdraget baseras på Göteborgs Stads förstudier gällande stadsdelsväxthus (Göteborgs Stad, 2019; 2023) som är utformade efter Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Planen som beskrivs i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram strävar efter att staden ska vara 40 % självförsörjande avseende grönsaker fram till 2030, en ökning från dagens 1 %. Eftersom grönsaker i dag ofta transporteras långa

sträckor innan de säljs och konsumeras, är behovet av lokal odling en viktig del för att uppnå målet att sänka stadens koldioxidutsläpp från transporter (Göteborgs Stad, 2021).

Vi har tillsammans med uppdragsgivaren tagit fram två frågeställningar:

- Hur förhåller sig människor i Majorna till idén av att ha tillgång till ett stadsdelsväxthus?
- Vilka fördelar eller nackdelar uppfattar de att odling i stadsmiljö kan ha?

Under studiens gång har vi funnit att våra data innehåller utförliga svar på dessa frågeställningar.

4. Bakgrund

Arbetsgruppens uppdragsgivare Leif Strandh har sedan 1994 drivit Kompostbutikens, som även kallas “Leffe på hörnet”, på Såggatan i Majorna. Kompostbutikens bygger och säljer kompostlådor till privatpersoner och verksamheter. Familjebostäder är en av de verksamheter som anställer Kompostbutikens för att ta hand om dess hyresgästers matavfall och ser till att det komposteras och sköts på rätt sätt. Dessa kompostlådornas underhåll sköts av Leif Strandh och hans två anställda.

I Kompostbutikens säljs också ekologiska och närproducerade livsmedel. Under diskussioner med uppdragsgivaren har ett tydligt engagemang för ekologisk hållbarhet visats. Leif Strandh söker att driva frågan om uppförandet av ett stadsdelsväxthus, en plats där göteborgare, specifikt boende i Majorna, kan ta del av odling som en social och miljövänlig aktivitet. Han har lyft förslaget till politiker i Göteborgs Stads kommunalråd utan gehör. Vad uppdragsgivaren bett arbetsgruppen om är en djupare insikt i vad människor bosatta i Majorna har för åsikter om ett eventuellt stadsdelsväxthus i deras närmiljö. Skulle de vara intresserade av att delta i växthusets aktiviteter? Tror de att odling i urban miljö kan påverka dem? Leif Strandh vill främja odling i urban miljö, han vill “odla odlare”, och han vill veta hur människor i Majorna ställer sig till det.

I en rapport beställd av Miljöförvaltningen Göteborgs Stad och skriven av teknikonsultföretaget SWECO (Miljöförvaltningen Göteborgs Stad, 2022) visar att det är

möjligt för Göteborg att bli helt självförsörjande på grönsaker. Den mängd grönsaker som odlas lokalt måste öka markant för att bli en väsentlig del av livsmedelssystemet (Göteborgs Stad, 2023, s. 2). I stort sett alla grönsaker som säljs och konsumeras i Göteborg idag har importerats från annan ort (Göteborgs Stad, 2021, s. 21[48]-22[49]). Ett av stadsdelsväxthusprojektets huvudmål är att minska på transporter, och då behöver den lokala livsmedelsproduktionen öka. Ett av Göteborgs Stads klimatmål är att se till att livsmedel produceras enligt ett fungerande och hållbart system där man kan förena odling på landsbygden med stadsodling (Göteborg Stad, 2019, sid. 2). Sammanfattningsvis handlar stadsdelsväxthusprojektet om att öka den ekologiska hållbarheten genom att sluta kretslopp, odla ekologiskt och öka biologisk mångfald i Göteborg. Social hållbarhet uppnås genom att erbjuda ekologiska matvaror och information kring utbildning och material för dem som vill odla hemma, och ekonomisk hållbarhet genom att producera mat som har odlats på ett resurs- och energieffektivt sätt. Det ska vara lätt att handla närodlat och ekologiskt, men att man även skapar kortare väg mellan konsument och producent för en långvarig verksamhet för stadsodlare (Göteborg stad, 2019, s.4).

“...jag vet vad för typ av människor som bor i Majorna. Och det är ju väldigt mycket unga, progressiva...” - David

“Här har de flesta gröna fingrar. Det finns ett väldigt stort miljöengagemang i den här stadsdelen.” - Martin

”[...] jag tror att det finns kanske att man, dels att man antingen har en bild [...] eller att man också faktiskt tycker det är intressant, och att det finns [...] politisk medvetenhet kring miljö [...]” - Mia

Figur 1. Ett urval av citat från informanter gällande Majornas demografi.

Uppdragsgivaren anser att Göteborgs första stadsdelsväxthus bör uppföras i Majorna. Dock bör uppdragsgivaren och andra läsare av rapporten vara försiktiga med att ha alltför stor tilltro till stadsdelen. Arbetsgruppen har i enlighet med uppdragsgivaren önskan fokuserat på invånare i Majorna, men denna rapport kan innehålla insikter som skulle vara värdefulla vid uppförandet av stadsdelsväxthus på andra platser.

Stadsdelen Majorna-Linné är befolkningsmässigt den största av Göteborgs alla stadsdelar men ytmässigt den minsta. När det kommer till utbildningsnivån på de boende visar statistiken på att ca 50 % av alla som bor i stadsdelen har en eftergymnasial utbildning. (Statistik och analys, 2023, s.18) Det som gör stadsdelen lite speciell är att det är många av dessa personer med högre utbildning som inte nödvändigtvis bryr sig om att ha en hög inkomst utan väljer att prioritera andra saker såsom mer fritid och egna intressen.

Det finns relativt få barnfamiljer och de flesta flyttar ut ur stadsdelen när barnen kommer i skolåldern, detta innebär att det är övervägande unga vuxna som bor i Majorna men även åldersgruppen 60–75 år sticker ut om man jämför med andra stadsdelar. (Göteborgs Stad, 2023, s. 1) Att ha en förståelse för hur Majorna som stadsdel ser ut och skiljer sig från andra stadsdelar är viktigt för att förstå varför man vill börja just här. Runt 60 % av alla lägenheter i Majorna är hyresrätter och många av dem är landshövdingehus med egen innergård. Detta lämpar sig speciellt bra för att ha egna små odlingar på gården.

5. Teoretiska utgångspunkter

Teorier spelar en avgörande roll för att fördjupa och tydliggöra vår analys av data. Genom att uttrycka den övergripande ramen för arbetsgruppens empiriska arbete, så skapar det en grund som delvis styr vilken fakta som anses mest relevant och hur det bör tolkas. Detta är inte ett fritt val utan upptäckter som görs av antropologen under det analytiska arbetet.

5.1 Marxistisk teori

Antropologen Caroline Humphrey skriver i bokkapitlet *Marxism and neo-Marxism* (2018) om begreppet *produktionsrelationer* som förekommer inom marxism, vilket refererar till de sociala relationer som uppstår genom produktionen av varor och tjänster. Det handlar alltså om hur arbetskraften organiseras, vilka rättigheter och ägandeförhållanden som styr arbetskraften och produktionsmedlen (Humphrey, 2018). Denna teori ger oss ett analytiskt verktyg för att förstå hur ekonomiska strukturer påverkar och formas av sociala och kulturella sammanhang. Vi kopplar detta till hur organisationen av ett stadsdelsväxthus kan se ut, både i form av dess ägande, i produktionen av livsmedel samt driften av växthuset.

Antropologisk neo-marxism ger oss en djupare förståelse för dessa relationer, då denna teoretiska inriktning försöker avslöja maktförhållanden och ojämlikheter som uppstår genom dessa produktionsrelationer genom att studera hur arbete och produktion organiseras i olika samhällen. Detta inkluderar att undersöka ägandet av mark, tillgång till produktionsmedel och arbetskraftens rättigheter (Humphrey, 2018). Denna teori använder vi i vårt arbete för att analysera och förstå de sociala och kulturella formationer som kan förekomma i och kring stadsdelsväxthusen.

Humphrey nämner även begreppet artikulering (från "articulation", vår översättning) som används inom antropologisk neo-marxism för att förstå de komplexa sätten på vilka olika samhällselement och strukturer kopplas samman och interagerar med varandra (Humphrey, 2018).

”‘Articulation’ – the way in which the interests of one social group (or mode of production) connects with those of a different other group or mode, most often used to analyze the relation between capitalism and some non-capitalist mode of production; more abstractly used to refer to the form taken by the production of unity out of different elements.”

(Humphrey, 2018; s. 82)

Inom ramen för produktionsrelationer betonar artikulation hur olika aspekter av samhället är sammankopplade och hur förändringar inom en sfär kan påverka andra. Till exempel kan förändringar inom ekonomiska produktionsrelationer påverka kulturella normer eller sociala strukturer. Eftersom stadsdelsväxthusen kommer att använda en produktionsmetod som skiljer sig från den kapitalistiska produktionsmetoden, så är artikulation en relevant teori som gör det möjligt att undersöka hur de olika sociala dimensioner som sker inom stadsdelsväxthus sammanflätas och konstituerar varandra. Det ger ett ramverk för att förstå komplexiteten i dessa sociala formationer och hur olika system och praktiker interagerar för att forma samhällsliga strukturer och relationer i Majorna.

5.2 Symboliskt kapital

På samma sätt som ekonomiskt kapital förekommer i forskningen spelar sociologerna Bourdieu & Wacquants (2011) begrepp *symboliskt kapital* också en väsentlig roll. Symboliskt

kapital representerar prestige och status förknippade med olika symboliska element i samhället, inklusive kulturella och intellektuella tillgångar.

Enligt vår uppfattning kom informanterna från skilda demografiska grupper, och deras ålder och personliga livserfarenheter formade varje individs unika perspektiv. Det innefattar utbildning, språkkunskaper och andra icke-materiella resurser som påverkar en individs sociala ställning, vilket kan påverka deras resonemang kring växthuset. Informanterna uttryckte uppfattningen att genomförandet av stadsdelsväxthuset skulle öka Majornas symboliska kapital, genom en ökning av stadsdelens livskvalitet och anseende. Alltså har stadsdelsväxthuset ett potential att forma livet i Majorna på en stadsdelsnivå. Symboliskt kapital blir därmed en viktig dimension för att förstå hur stadsdelsväxthuset kommer påverka människor kulturellt och socialt, samt reflekterar hur människors kulturella och intellektuella tillgångar kan påverka deras engagemang och interaktioner med stadsdelsväxthuset.

5.3 Kroppslighet och handling

Den *kroppsliga* aspekten av att interagera med stadsdelsväxthuset var ett återkommande tema under intervjuerna. Med kroppslighet menar vi förhållandet till eller egenskapen av att vara kroppslig eller att ha en kropp. På detta sätt kan man se växthuset som en kropp som har en påverkan på människor i sin närhet (jfr LaTour & Woolgar, 1979). Bourdieus (1977) begrepp *habitus* kan användas för att länka samman det symboliska kapitalet med människors beteenden och vanor. Habitus representerar de inkorporerade dispositionerna och scheman som formar individens sätt att tänka, handla och reagera i olika sammanhang. Det är resultatet av sociala strukturer och påverkar hur människor uppfattar och hanterar sina liv.

Stadsdelsväxthuset är idag en teoretisk plats, och därför existerar inget habitus för dess besökares interaktion med det. I kontexten stadsdelsväxthus kan habitus vara avgörande för hur människor närmar sig och integrerar sig i detta sammanhang.

Inom praktikteori är "praktik" mer än handling eller aktivitet; det är en sammankoppling av handlingar, tankegångar och kroppsliga uttryck som formar och påverkas av individens sociala omgivning (Bourdieu, 1977). Praktikteori blir relevant när vi överväger hur människor omsätter sitt symboliska kapital och habitus i konkreta handlingar och sociala sammanhang. Denna teori fokuserar på hur människor genom sina dagliga handlingar och

vanor reproducerar sociala strukturer och klasskillnader. Detta kan hjälpa att förstå hur människor i praktiken inkorporerar och uttrycker sina kulturella och intellektuella tillgångar inom ramen för stadens växthus.

Sammanfattningsvis kopplar habitus och praktikteori samman individens inre dispositioner och yttre handlingar, och i detta fall, hur symboliskt kapital influerar deras engagemang och interaktion med stadens växthus. Det erbjuder en djupare förståelse för hur människors sociala bakgrund och kulturella resurser formar deras handlingar och bidrar till skapandet av en meningsskapande praktik kring stadens växthus.

6. Metod och material

Semi-strukturerade intervjuer utgjorde vår primära metod för datainsamling. Under vårt arbete så har vi genomfört intervjuer med åtta informanter i åldern 29-70. Samtliga informanter bor i Majorna. Fyra av informanterna var kvinnor och fyra var män. Vissa informanter är bekanta med vår uppdragsgivare sedan tidigare, medan andra inte har någon kännedom om uppdragsgivaren och hans verksamhet. Innan vi påbörjade intervjuerna, så samlades arbetsgruppen för att enas om de frågor som skulle ställas (se bilaga 1.). Syftet med denna förberedelse var att säkerställa en enhetlig datainsamling. Eftersom arbetet var uppdelat, så var det viktigt för oss att varje individuell intervju-session följde en gemensam struktur och behandlade samma ämnen. Men liknande det tillvägagångssätt som antropologen Madeleine Hall-Arber diskuterar i sin artikel *The Community Palens Project* (2008), så lämnar vi utrymme för att de fördefinierade frågorna för intervjuerna kan omformuleras och uttryckas på ett sätt som passar situationen och informanten. Hall-Arbers rapport handlar om hur en projektpanel i nordöstra regionen av USA skapades för att hantera bristen på samhällsvetenskaplig information om fiskeindustrin och fiskesamhällen. Författaren skriver om projektets användning av semi-strukturerade intervjuer, där trots att frågor formulerades i förhand för systematisk informationsinsamling, gavs utrymme för öppna frågor för att möjliggöra införandet av andra ämnen och tankar (Hall-Arber, 2008). Gemensamt med detta följde även vår arbetsgrupp en liknande strategi, där vi hade en fördefinierad uppsättning frågor för intervjuerna, men formuleringen och utvecklingen av dessa anpassades i enlighet med den specifika riktning som samtalet tog.

För att säkerställa en bred representation och variation i våra intervjuer fick vi kontakt med informanter, som antingen rekommenderats av vår uppdragsgivare eller genom nätverk av vänner och bekanta. Inför varje intervju överensstämde vi med informanterna om tid och plats för mötet, vilket antingen kunde ske vid informanternas bostad eller arbetsplats, eller på universitetsområdet, beroende på deras preferenser och bekvämlighet. Djupintervjuerna hade en genomsnittlig varaktighet på 30-45 minuter. De inleddes efter att vi hade etablerat en trygg och tillitsfull atmosfär med informanten genom att introducera oss, vårt arbete och liknande information. Under intervjun använde vi ljudinspelning som ett dokumentationsverktyg, alltid med informanternas föregående samtycke. Vi gjorde klart för informanten att inspelningen endast skulle spelas upp för arbetsgruppens medlemmar.

Vi valde att genomföra majoriteten av intervjuerna i par, där en av arbetsgruppens medlemmar ansvarade för att spela in samtalet och föra anteckningar medan den andra ledde intervjun. Efter intervjun transkriberade en tredje gruppmedlem ljudfilen och en fjärde analyserade materialet. På detta sätt har alla i gruppen haft tillgång till och bearbetat den information som informanterna delade med sig av. I förarbetet till projektet förde vi anteckningar från intervjuer, möten och promenadintervjuer. Vi gick sedan igenom allt material för att skapa en sammanhängande och homogen text. Materiella verktyg som vi använde oss av var röstmemo-app i mobilen, dator, block och penna. Dessutom konsulterade vi kurslitteratur, tidigare studier inom området samt rapporter och styrande dokument utgivna av Göteborgs Stad. För att förse informanterna med en bild av stadsdelsväxthusen beställde vi även en fysisk kopia av den förstudie Göteborgs Stad har utfört gällande stadsdelsväxthusprojektet (Göteborgs Stad, 2019). Det fungerade främst som ett visuellt hjälpmedel för att illustrera stadsdelsväxthusens utformning. Dessutom har vi skapat informationslappar med en kort beskrivning av vår undersökning, vilka vi är och hur man kan kontakta oss. Dessa lappar har distribuerats av vår uppdragsgivare till besökare i hans butik.

En central aspekt av de metodologiska överväganden har varit den potentiella påverkan av relationen mellan informanter och vår uppdragsgivare, Leif Strandh, har på informantens svar under våra djupintervjuer.

“Under Leifs presentation öppnas ett fönster ovanför oss och en kvinna ropar: ‘Leif! Chilin var jättegod’. Leif och kvinnan i fönstret har ett kort utbyte innan han återgår till

sin presentation. Jag funderar över Leifs kund- och bekantskapskrets och vilken sorts informanter de kan utgöra. Är de motiverade till att blidka eller ställa sig in hos Leif?”

- Utdrag från en gruppmedlems loggbok

Leif Strandhs karismatiska och sociala natur skapar en dynamik där informanter, som har en befintlig relation med honom och känner en viss lojalitet gentemot honom. Detta kan vara en potentiell utmaning eftersom informanterna kanske kan känna en ovilja att uttrycka negativa åsikter om stadsdelsväxthus, möjligen av oro för att det skulle nå Leif och påverka deras relation med honom. För att minska denna risk, så förtydligade vi för informanterna innan intervjuerna att endast vi, som arbetsgrupp, skulle ha kännedom om deras svar och att deras synpunkter skulle behandlas konfidentiellt inom gruppen. Trots dessa försäkringar, så upplevde vi att vissa informanter ibland tenderar att avhålla sig från att uttrycka negativa åsikter eller förfinade sina synpunkter och ordval. Detta riskerar att påverka vår datainsamling och därmed hela arbetets slutliga resultat.

Utöver semi-strukturerade intervjuer, så höll vi även promenadintervjuer med uppdragsgivaren, då han guidade oss genom olika innergårdar med komposter den 13 november. Vi deltog i en utbildning om komposthantering den 8 november. Vidare närvarade vi på ett möte med Majornas Samverkansförening (MSF) där olika föreningar och privatpersoner från Majorna samlades för att diskutera potentiella samarbeten och nätverksmöjligheter. Utöver detta hade vi tre möten med vår uppdragsgivare den 25 september, 7 november och 28 november. Under dessa möten diskuterade vi övergripande arbetsmetoder och vilken information vår uppdragsgivare önskade få fram i vår frågeställning till informanterna. Det sista mötet fungerade som en avstämning av arbetsprocessen och en genomgång av de resultat vi hade frambringat.

Att genomföra intervjuer på ett neutralt sätt, utan att inkludera personliga åsikter eller ställa ledande frågor, har på grund av vår ringa erfarenhet varit en utmaning. Vi har tillämpat en semi-strukturerad intervjumetod, där huvudsakligen “open-end” frågor har använts. En “open-end” fråga kan inte besvaras med ja eller nej, eftersom den är utformad för att framkalla ett mer utförligt svar. Denna sorts frågor gör det därför möjligt för informanterna att ge reflexiva och detaljerade svar. Denna teknik har också varit värdefull för att förstå informanternas individuella perspektiv på ämnet (DeWalt & DeWalt, 2010).

7. Etiska överväganden

I vår kontakt med informanter och uppdragsgivare har vi strävat efter att överväga och navigera genom olika etiska aspekter för att säkerställa en ansvarsfull och respektfull forskningsprocess.

Med denna problematik i åtanke, så har vi avstått från att inkludera personlig information om informanterna, såsom utseende, yrke och familjebakgrund, m.m. Vi har även valt att anonymisera alla informanter och ge dem minst en pseudonym var för att skydda deras integritet. Alla namn som nämns i denna rapport är pseudonymer och inte informanternas riktiga namn. Denna åtgärd motiveras av det faktum att vår uppdragsgivare har en viss grad av bekantskap med fyra av informanterna. Vi ser informanterna som en samlad enhet med gemensamma åsikter, snarare än individuella tankar, och strävar därmed att säkerställa en homogen behandling och konfidentialitet i vår rapport.

Dock, så har vi som arbetsgrupp valt att inte anonymisera vår uppdragsgivarens verksamhet ("Leffe på Hörnet", "Kompostbutiken", "Ekobeställarna") eller uppdragsgivaren själv, då båda utgör en central del av vårt etnografiska arbete. Det bör noteras att detta beslut inte påverkar själva datainsamlingen, och att Leif Strandh huvudsakligen arbetar ensam i butiken, vilket minimerar risken för negativ inverkan på andra medarbetare eller anställda till följd av vår forskning. Beslutet att inte anonymisera uppdragsgivaren beror på att den information som vi behöver nämna om hans verksamhet och personlighet, skulle leda till att det hade varit enkelt att identifiera honom, vilket skulle ha motverkat syftet med anonymiseringen i sig.

8. Resultat och analys

Efter att ha intervjuat åtta informanter och genomfört åtta djupintervjuer har vi fått en klar bild av vad människor boende i Majorna förväntar sig av ett stadsdelsväxthus.

Under våra intervjuer frågade vi personer om de kände till Göteborgs klimat- och miljöplan 2030 (Göteborgs Stad, 2021) och bad dem berätta vad de visste eller tänkte om den. Vissa hade redan en uppfattning medan andra var omedvetna och gissade på vad det handlade om. Efter att ha klargjort att det ingår i planen att bygga sex olika växthus inom Göteborgs stad för att öka matproduktionen, inklusive ett planerat växthus i Majorna, frågade vi om deras

inställning till detta. Informanternas respons till det föreslagna stadsdelsväxthusprojektet har varit övervägande positiv ”Jag tycker att det är en jättebra idé. Att få hållbar produktion i närmiljön.”, säger Kristina.

Vi erhöll en mångfald av svar som uttrycker ett gemensamt synsätt hos informanterna. Våra förväntningar som vi hade förutspått efter att prata med vår uppdragsgivare om att människor skulle fokusera på matproduktion och självförsörjning uppfylldes inte. Efter våra intervjuer insåg vi att människor i högre grad värderar sociala aspekter snarare än matproduktion när de ser på stadens växthus. Vi har observerat att stadsdelsväxthuset i första hand ses som en samlingsplats där människor kan förenas, och i andra hand engagera sig i odling av olika växter och grönsaker. För att anteckna informanternas insikter var det viktigt för oss att låta dem klart kommunicera hur stadsdelsväxthus, enligt dem, kan fungera som platser för både social samvaro och hållbar odling.

8.1. Samhälle och meningsskapande

Människor, genom att engagera sig i liknande aktiviteter, skapar ett delat kulturellt kapital som knyter samman samhället. Exemplet med stadsdelsväxthuset och odlingen illustrerar hur gemensamma aktiviteter och delade praktiker, som odling, ger upphov till ett kollektivt kulturellt kapital. Detta inkluderar delade värderingar och normer som blir grundläggande för att forma en gemenskap där olika individer samlas och etablerar regler och normer för att upprätthålla strukturen.

Denna gemensamma handling är central för att utveckla en kollektiv habitus där människors internaliserade dispositioner och vanor formar deras handlingar och förståelse av varandras beteende. Genom att skapa och dela detta kulturella kapital blir gruppen enhetlig, den sociala gemenskapen förstärks genom dessa gemensamma praktiker och skapar en känsla av tillhörighet och ömsesidig förståelse.

” [...] jag tror att den kan bidra supermycket med att inspirera folk och att utbilda folk, och också jättemycket med att binda samman människor. Att man möts, och med det att man stärker civilsamhället genom att vi lär känna våra grannar och vi känner att vi har den här kompetensen att vi kan- jag kan odla [...]”.

- Annika

Dessutom genererar gruppen symboliskt kapital genom att dela och skapa ett gemensamt kulturellt kapital. Denna gemensamma handling blir en plattform för reproduktion av kulturellt kapital.

Annika berättar för oss att innan hon började odla hade hon också läst en del och följt lokala bönder genom olika YouTube-kanaler. Hon tyckte det var kul och försökte lära sig teoretiskt innan hon kunde börja odla själv. Flera informanter uttrycker önskan om ett utbildningscenter i växthuset, vilket visar ett gemensamt intresse för kunskapsutveckling inom området växter och odling. Gruppen genererar symboliskt kapital genom att dela och skapa gemensamt kulturellt och intellektuellt värde. Om växthuset erbjuder olika utbildningsprogram kommer det att bidra till reproduktion av det kulturella kapitalet, inte bara för deltagarna själva utan också för hela Majorna, där det kan öka kulturell betydelse.

Deltagandet i gemensamma aktiviteter ses som en form av engagemang i ett gemensamt fält. Gruppmedlemmar agerar med viss autonomi men kan påverkas av och påverka gruppmedlemmarna. Sammantaget illustrerar detta hur gemensamma handlingar skapar och förstärker sociala band, vilket är grundläggande för praktikteorin och dess förståelse av hur människor formar sina identiteter och relationer genom sina handlingar och aktiviteter. (Harper & Afonso, 2016).

Ett genomgående tema bland våra informanter var att ett stadsdelsväxthus kan vara en bra plats att föra människor samman, att utbyta erfarenheter och vara del av ett större sammanhang. Det i sin tur kan leda till ökad förståelse för andra människor och minska segregation. 17,4 % av människorna som bor i Majorna är födda utomlands, vilket är ett mycket lågt antal om man jämför med andra stadsdelar (Statistik och analys, 2023, s. 18). Bristen på utrikesfödda i Majorna var något som kom upp vid flera av våra intervjuer och att ha ett stadsdelsväxthus som kunde föra samman människor av olika etniska bakgrund var en av de positiva åsikterna som framkom.

“ Jag hade grannar från olika länder som lärde mig hur mycket som helst, som jag inte visste [...] det här var typ femton-tjugo år sen, då visste jag inte att man kunde odla vitlök i Sverige. Det var ju ganska nytt då. Och då var det en man från Irak som visade mig hur man odlade... [...] det är så mycket kunskap som man kan dela med sig. [...] Och tänker det här med: Mat förenar oss alla. Jag har haft så många bra samtal med personer

från andra länder kring växter och mat, och vad man odlar i deras länder, och hur man använder det och så vidare.

- Lisbet

8.2. Djurhållning och etik

Under våra intervjuer med informanterna diskuterades även frågan om djurhållning i stadsdelsväxthus, som en extra del utöver odling. Detta var en fråga som vår uppdragsgivare var tydlig med att vi skulle ta med i vår frågeställning, då kretslopp är en viktig aspekt i hans arbete. Vissa var skeptiska på grund av deras egna ideologiska övertygelser, medan andra ogillade tanken på djur inom stadsområdet. Informanten Per pratar om detta i intervjun där han nämner sin veganism och motsätter sig både fiskodling och generell djurhållning av moraliska skäl: "Jag är vegan, så fiskodling, nej nej nej... inte heller någon djurhållning, inte för att vi ska äta upp de små djuren i alla fall. Stadsdelslakthus vill jag inte se." Å andra sidan, så har andra informanter en mer övergripande positiv inställning till djurhållning, trots att de kanske saknar en del fakta och information om ämnet. "Sen finns det ju vissa fördelar med kycklingar. Man kan ju ge dem matsvinn och det skulle jag tro är någonting bra.", säger David. Denna synpunkt reflekterar en öppenhet för olika aspekter av djurhållning, där praktiska fördelar, som att använda matsvinn, är viktiga överväganden.

Ytterligare så visar informanter en öppenhet och nyfikenhet gentemot alternativa lösningar gällande djurhållning. Till exempel så nämner informanten David tekniken *akvaponik*, en odlingsmetod som kombinerar odling av växter i vatten tillsammans med fiskodling i ett slutet odlingsystem (Svensk Aquaponik, 2020): "[...] och *aquaponic*, sånt tycker jag bara är superduper-intressant. Jag har hört att det har jättemycket potential att vara jättebra, [...] jag tror det skulle dra in mer folk än vad det skulle stöta bort." Denna inställning indikerar en vilja att omfamna och undersöka innovativa metoder och tekniker inom djurhållning vilket skapar en bredare bild av hur dessa stadsdelsväxthus skulle kunna användas.

8.3. Ägande och ekonomi

Informanterna tänkte inte riktigt att växthuset skulle påverka dem ekonomiskt, men de verkade gilla tanken på att kunna köpa grönsaker därifrån. En informant nämnde att om växthuset skulle sälja det de odlar till ett rimligt pris, skulle de definitivt vara mer motiverade att köpa där. Informanten Mia nämnde också att Majorna är fullt med småföretagare och att

det skulle vara bra effekt för dessa företag eftersom växthuset skulle generera ett större människoflöde och öka det potentiella antalet kunder för dessa företag. En annan informant, David, gillade även idén att lokala restauranger skulle kunna köpa grönsaker direkt från växthuset, vilket skulle ha positiva effekter på hållbarheten och potentiellt minska koldioxidutsläpp från transporter.

Informanterna var intresserade av möjligheten att kunna odla sin egen mat i växthuset. Dock hade en del frågor om fördelningen av utrymmet – hur de tillgängliga platserna skulle fördelas och vad som skulle hända om efterfrågan blev högre än vad växthuset kunde tillgodose. En del informanter föreslog att de helst ser växthuset som en plats där professionella odlare arbetar och odlar grödor, samtidigt som det erbjuder workshops och kurser om odling. “[...] så det är klart att det skulle vara utmärkt om man... om det hade funnits möjlighet att ha workshops och annat om odling och hur man bäst använder växthus.”, säger informanten Erik. Vi fick intrycket av att flera informanter föredrar att det ska vara en plats för kunskapsspridning där de kan experimentera och lära sig tillsammans om att odla grönsaker.

Ägande var ett återkommande tema under fältarbetets gång. Informanterna undrade över vem som kommer att ta hand om växthusprojektet, ska det drivas av allmännyttan, idéella föreningar eller vinstdrivande företag? Under intervjuerna beskrev arbetsgruppen stadsdelsväxthuset som en kommunalt styrd verksamhet, baserat på det underlag som vi har tagit del av (Göteborgs Stad, 2019). Vi upptäckte att människor verkade intresserade av idén att få tillgång till ett växthus där de kan odla, men majoriteten av informanterna förutsatte att deltagande i stadsdelsväxthusets verksamhet skulle ske i utbyte mot någon form av avgift. Några av dem spekulerade kring hur byggnaden skulle styras, medan andra funderade över logistiken och de svårigheter som kan uppstå för att få detta projekt att bli verklighet.

Stadsdelsväxthusen ska enligt Göteborgs Stads plan vara ägda av kommunen, och drivas av kommunen i samarbete med privata aktörer (Göteborgs Stad, 2019). Även uppdragsgivaren uttryckte att verksamheten bör vara ägd av Göteborgs Stad, eftersom verksamheten bör drivas utifrån samhällsnytta snarare än ekonomisk lönsamhet. När arbetsgruppen presenterade förundersökningen gällande stadsdelsväxthus för informanterna uppkom frågor om hur det skulle ägas och drivas. En informant sade:

“[...] hur kommer det här organiseras? Om det är kommunen som äger det , hur tänker dom då? Tänker dom att dom ska hyra ut delar av det till... ja, trädgårdsmästare eller bönder eller nånting [...] Eller ska dom anställa folk och vara ansvariga för helheten?”

- Kristina

Det är uppenbart att konceptet stadsdelsväxthus är främmande för våra informanter och att idén behöver presenteras på ett tydligt sätt för att försäkra projektets framgång. Informanterna uttrycker en oro inför att införa den nya sorts gemensamma yta som stadsdelsväxthuset utgör. I en fallstudie om ett allmänt ägt växthus i ett mindre samhälle i norra Kanada (Skinner et al., 2014) lyfte invånarna frågor om växthusets ägande. Projektets ledare upplevde svårigheter med att förklara för samhällets invånare att växthuset var allmän egendom och således fick användas av alla. I västvärlden är privat egendom ett centralt koncept, ett uttryck för personlig och samhällelig status (Davidson, 2009, s. 782-786). Därför är stadsdelsväxthuset som allmän egendom ett främmande, och kanske skrämmande, koncept för informanterna.

Stadsdelsväxthusets *produktionsmetod* (från “mode of production”, Humphrey, 2018, s. 84, vår översättning) utgår från en modell där boende i stadsdelsväxthusets närområde deltar i en samhällsnyttig produktionsprocess utan monetär ersättning. Denna produktionsmetod är utan motsvarighet i dagens samhälle, där den kapitalistiska modellen är dominant. Konceptet väckte frågor hos informanterna eftersom de hade svårt att förstå vilken karaktär verksamheten skulle anta. “Men blir det nästan som odlingslotter där inne då så man kan hyra några pallkragar eller en bit mark?”, frågade en informant. Skulle där ske utbildningar, eller skulle växthuset fungera mer som en koloniträdgård? Stadsdelsväxthuset är enligt uppdragsgivarens vision tänkt att vara en plats där vem som helst som känner sig lockad kan delta i odlingen. Produkten av odlingen kan sedan distribueras till kommunala verksamheter såväl som medborgare i Majorna. Uppdragsgivaren prioriterar den ekologiska och sociala vinsten som denna verksamhet skulle inbringa. Göteborgs Stads dokument rörande stadsdelsväxthuset betonar den ekonomiska vinsten utöver den ekologiska. För att föra samman dessa två intressen krävs *artikulering*. Artikulering innebär en samverkan mellan två produktionsmetoder (Humphrey, 2018, s. 82), i det här fallet den kapitalistiska produktionsmetoden, som har som mål att tjäna eller spara pengar, och stadsdelsväxthusets produktionsmetod som ämnar att öka stadsdelens sociala kapital i form av starkare gemenskap och ökad tillgång till näringsrika livsmedel. Stadsdelsväxthusets roll i lokalsamhället bör göras tydlig för de som ska nyttja det.

I dessa studier framstår artikulering som relevant, då det för närvarande saknas en direkt plan för hur verksamheten kommer att fungera. Informanternas frågor speglar kritik som kan uppkomma under stadsdelsväxthusprojektets gång. Detta kan därigenom utgöra ett betydande hinder för stadsdelsväxthusprojektets genomförande. En genomtänkt och teoretisk förankrad produktionsmetodisk plan skulle kunna stärka förtroendet för det framtida växthuset och därmed öka möjligheterna för planens framgång.

8.4. Otrygghet

Ett annat tema som frekvent återkom under intervjuer var otrygghet. Flera informanter uppgav en oro över vandalism och missbruk av stadsdelsväxthusets lokaler.

Möjligtvis är frågan om stadsdelsväxthusets ägare en bidragande orsak till denna oro. Arbetsgruppen har observerat att Majorna är en stadsdel som uppfattas som orolig av dess invånare: ” [...] jag vet inte riktigt vem som ska sköta det [...] det som skulle oroa mig är just det här med, eh, vandalisering. ”, säger Lisbet. Om otryggheten som informanterna upplever stammar från en bristande förståelse för stadsdelsväxthusets ägarform och verksamhet, måste det förklaras för befolkningen utifrån allmänt etablerade koncept. I Sverige har allemansrätten varit inskriven i grundlagen sedan 1994 (Bengtsson, 2023), och dess principer förstås av majoriteten av det svenska samhället. Stadsdelsväxthusets öppenhet kan jämföras med en sorts allemansrätt; en rättighet att nyttja ytan, men också en skyldighet att respektera det gemensamma utrymmet. I tidigare studier av allmänna odlingsytor har frågan om ägande och tillgänglighet varit central (Skinner et al., 2014; Harper & Afonso, 2016).

Vid ett möte öppet för allmänheten och arrangerat av Majornas Samverkansförening var trygghet och säkerhet ett av de ämnen som diskuterades mest. En kvinna från en föräldraförening sade ”Vi måste få bort böset och buset.”. Hennes uttalande är typiskt för de informanter vi träffat. Vid mötet närvarade också en representant för Unga KRIS (Kriminellas revansch i samhället), som uppgav att hans organisation nyligen trappat upp sin aktivitet i området i respons till ökad brottslighet. Enligt en rapport gällande brottsstatistik i Göteborg 2013-2017 (Silva, 2018) är Majorna-Linné den stadsdel med näst flest rapporterade brott i staden.

Vid en rundvandring i Majorna ledd av uppdragsgivaren pekar en av arbetsgruppens medlemmar ut en kamera monterad på en vägg. Kameran är riktad mot en av de grupper av kompostlådor som uppdragsgivarens verksamhet underhåller. Vi frågar om kameran är uppsatt för att övervaka komposterna, eftersom uppdragsgivaren har nämnt att just dessa kompostlådor tidigare har vandaliserats. Uppdragsgivaren svarar att området bakom kompostlådorna är en känd plats för droghandel, och att kameran förmodligen satts upp på grund av det. Platsen som uppdragsgivaren syftar till gränsar till gården där kompostlådorna står, och skiljs från den av ett midjehögt stängsel. Otryggheten som informanterna uttrycker i intervjuerna finns precis utanför deras gårdar.

Filosofen Marshall McLuhan beskriver i boken *Understanding Media: The Extensions of Man* (1964) hur staden utgör en förlängning av våra kroppar: "Housing as shelter is an extension of our bodily heat-control mechanisms --a collective skin or garment. Cities are an even further extension of bodily organs to accommodate the needs of large groups." (McLuhan, 1964, s. 123). Otryggheten som informanterna upplever hotar inte bara sammanhållningen i Majorna, den är ett påtagligt hot mot den *gemensamma kroppsligheten*. Att introducera ett gemensamt växthus, en byggnad av glas, uppfattas som att transplantera en svag punkt till den gemensamma kroppen som Majornas stadsmiljö utgör. "Om det bara är ett växthus som står mitt i ett grönområde, i ett bostadsområde, jag skulle bli lite orolig att folk skulle bara kasta en sten.", säger Kristina under en intervju. Kristina understryker att hon önskar se någon form av skydd runt växthuset: "[...] något skal på nåt sätt. Skydd. Skalskydd.". Att Kristina använder ordet *skal* för att beskriva det skydd hon anser lämpligt för stadsdelsväxthuset är anmärkningsvärt i ljuset av McLuhans ord. Ett skal är ett skyddande lager som vanligen omsluter organismer, inte byggnader. Syftet med stadsdelsväxthuset är att skapa en levande plats i två bemärkelser: en plats där växter och djur föds upp, och en plats där människor möts. För att stilla den oro som informanterna uttrycker bör stadsdelsväxthusprojektets projektledare ta en tredje bemärkelse i akt; stadsdelsväxthuset som ett organ i kroppen som invånarna i Majorna delar.

9. Slutsatser och rekommendationer

Antropologen Steffen Jöhncke skriver i sin artikel *Making Anthropology Relevant to Other People's Problems* (2021) att antropologer kan ge sig in i nya och okända områden utan djupare förkunskaper, vilket han ser som något positivt och fördelaktigt. Genom att ta sig an

forskning utan förutfattade meningar kan antropologer utmana och ompröva befintliga föreställningar, policys och system. Den obundna synvinkeln och insikten hos antropologer kan därmed bidra till att ifrågasätta och bredda det holistiska perspektivet på ett ämne (Jöhncke, 2021). Liknande detta, har vi som grupp tagit oss an arbetet utan någon förkunskap om ämnet, vilket ger vår uppdragsgivare en ny insyn och perspektiv på problemet.

Efter att ha inhämtat en omfattande och holistisk bild av stadsdelsväxthuset drar vi slutsatsen att detta, enligt människors uppfattning, tolkas som ett socialt hållbart initiativ snarare än en renodlad satsning för självförsörjning: "Så inte bara det att man får friska rena grönsaker utan det är ju även en social bit. [...] Så det hade ju blivit en bra social punkt, det hade det", säger informanten Johanna. Även om människor inser de övergripande ekologiska effekterna, såsom minskade gasutsläpp och närproducerade ekologiska grönsaker, ligger deras fokus på växthuset som en plats för social interaktion snarare än en ren produktionsanläggning.

Informanter framhäver att ett stadsdelsväxthusprojekt skulle påverka dem positivt genom social hållbarhet. Diskussioner rör sig kring tanken att besöka växthuset för att distrahera sig själva eller som en engagerande hobby. Informanterna tyder på att detta skulle ha en positiv inverkan på deras mentala hälsa. Speciellt viktigt är fokus på den fysiska hälsan, särskilt bland äldre, där trädgårdsarbete ses som en rörelserik aktivitet som främjar hälsan.

"Jag vet en tant ute i Billdal, hon var så här när hon började (*visar hur skakig hon var*) men ihop med min mamma och min kusin hon gick ifrån 100 till liksom 45 på bara ett par månader och mådde så mycket bättre psykiskt. Hon kom dit och dom satt och drack kaffe och så påtade dom lite och pratade under tiden så det... Är man stressad och mår kanske psykiskt skit så tycker jag att det är ett kanon sätt att komma ner i varv. Jag menar, jag är pensionär nu så jag hade mer än gärna ha det att pyssla med."

- Johanna

Många informanter förmedlade en önskan att växthuset skulle utgöra en mötesplats som främjar lokal gemenskap. Det kan enligt informanterna bidra till att invånarna i Majorna upplever en ökad känsla av samhörighet, vilket i sin tur leder till en trivsammare och tryggare miljö. Majoriteten av informanterna uppgav att de var oroliga över stadsdelsväxthusets säkerhet. Frågor om hur vandalisering eller missbruk av lokalen skulle undvikas var en gemensam nämnare. En föreslagen åtgärd för att öka tryggheten var att välja en vältrafikerad plats för växthuset, även under mörka timmar, och gärna i närheten av en skola.

Vissa informanter föredrar att se stadsdelsväxthuset som en lärande plats där man kan få mer information om odling genom workshops och liknande. De önskar att professionella odlare ska arbeta där och erbjuda utbildning för alla intresserade. Informanten Annika ser det som en möjlighet att lära sina barn om odling och vill göra det till en familjeaktivitet, där målet är att ge sina barn kunskap om livsmedelsproduktion och dess olika aspekter. "[Det känns] väldigt roligt att ge det till mina barn också. De får lära sig liksom hur daggmaskar ser ut [...], hur det går till och hur olika grönsaker växer [...]. Så det känns som en kunskap som jag gärna vill dela med mig till mina barn.", säger hon. En del informanter anser att det redan finns en stark grund för att främja odling, och de tror att ett stadsdelsväxthus skulle kunna öka intresset ännu mer. Mia, en av informanterna, tror att skapandet av detta växthus som en mötesplats skulle stärka gemenskapen och ytterligare sprida intresset för självodling. De tror att genom växthuset och dess publicitet skulle fler människor motiveras att engagera sig i odling.

I en kanadensisk fallstudie av ett genomfört växthusprojekt (Skinner et al., 2014) utsåg projektledningen två *nyckelpersoner* (från "local champions", vår översättning), som agerar medlare mellan projektledningen och samhällets invånare. Nyckelpersonerna hade också i uppgift att ansvara för växthusets drift och säkerhet. Fallstudiens författare uppger att nyckelpersonerna har varit avgörande för växthusprojektets framgång. Arbetsgruppen rekommenderar att uppdragsgivaren söker efter personer i Majorna som verkar lämpade för rollen som nyckelperson i stadsdelsväxthusprojektet. Dessa nyckelpersoner är avgörande för projektets genomförande.

Hittills har uppdragsgivaren arbetat utifrån Göteborgs Stads material rörande stadsdelsväxthus (Göteborgs Stad, 2019; 2022). Arbetsgruppen anser att den vision av stadsdelsväxthuset som uppdragsgivaren beskriver verbalt inte stämmer överens med Göteborgs Stads material i alla avseenden. Vi rekommenderar därför att uppdragsgivaren utvecklar ett eget material, med den här rapporten i åtanke, som representerar hans tilltänkta version av stadsdelsväxthuset. På så sätt kan uppdragsgivaren presentera ett enhetligt koncept som stämmer överens med hans egna värderingar och vision.

Under studiens gång har arbetsgruppen frågat informanterna om deras relation till uppdragsgivaren. Det blev uppenbart att kännedomen om uppdragsgivaren och hans

verksamhet är låg hos informanterna. Arbetsgruppen rekommenderar att uppdragsgivaren sprider kunskap om sin kampanj genom lokal media, exempelvis lokaltidningen *Göteborgs-Posten* eller Hyresgästföreningens tidning *Hem & Hyra*. Vi rekommenderar även ett fortsatt samarbete med Majornas Samverkansförening, för att knyta kontakter med andra lokala aktörer i Majorna. Vi anser att uppdragsgivaren bör nyttja så många kanaler som möjligt för att sprida sitt budskap.

10. Referenslista

- Bengtsson, B. Naturvårdsverket. (2023). *Allemansrätten - Vad säger lagen?* [Broschyr].
<https://www.naturvardsverket.se/4a9c44/globalassets/media/publikationer-pdf/8900/978-91-620-8902-3.pdf>
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511812507>
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (2013). Symbolic capital and social classes. *Journal of Classical Sociology*, 13(2), s. 292-302. <https://doi.org/10.1177/1468795X12468736>
- Davidson, N. M. (2009). Property and relative status. *Michigan Law Review*, 107(5), s. 757-818.
- DeWalt, K. & DeWalt, B. (2010). *Participant Observation* (andra utgåvan.). AltaMira Press.
- Göteborgs Stad. (2019). *Stadsdelsväxthus i Göteborg– Förstudie*.
https://stadsnaraodling.goteborg.se/wp-content/uploads/STADSDELSV%C3%84XTHUS-GBG_utskick.pdf
- Göteborgs Stad. (2021, 25 mars). *Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030*.
[https://www4.goteborg.se/prod/Stadsledningskontoret/LIS/Verksamhetshandbok/Forfattn.nsf//6B3CA866EF066429C12586B200449D53/\\$File/C12574360024D6C7WEBVCP4393.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/Stadsledningskontoret/LIS/Verksamhetshandbok/Forfattn.nsf//6B3CA866EF066429C12586B200449D53/$File/C12574360024D6C7WEBVCP4393.pdf?OpenElement)
- Göteborgs Stad. (2023). *6 Växthuskoncept för ett hållbart cirkulärt livsmedelssystem*.
<https://stadsnaraodling.goteborg.se/wp-content/uploads/6-v%C3%A4xthuskoncept.pdf>

- Hall-Arber, M. (2008) *The Community Panels Project: Citizens' Groups for Social Science Research and Monitoring*
- Harper, K., & Afonso, A. I. (2016). Cultivating Civic Ecology: A Photovoice Study with Urban Gardeners in Lisbon, Portugal. *Anthropology in Action*, 23(1), 6-13.
<https://doi.org/10.3167/aia.2016.230102>
- Humphrey, C. (2018). Marxism and neo-Marxism. I M. Candea (Red.), *Schools and Styles of Anthropological Theory* (s. 79-90). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315388267>
- Jöhncke, S. (2021). "Making Anthropology Relevant to Other People's Problems" in Podjed, Dan et al. (Red.), *Why The World Needs Anthropologists* (s. 71-84). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781003087397>
- LaTour, B. & Woolgar, S. (1979). *Laboratory Life: The Social Construction of Scientific Facts*. Sage Publications.
- McLuhan, M. (1964). *Understanding Media: The Extensions of Man*. McGraw-Hill.
http://dx.doi.org/10.1386/eme.15.1.81_1
- Miljöförvaltningen Göteborgs Stad. (2022) *Ett hållbart livsmedelsystem ur ett cirkulärekoniskt perspektiv - Rekommendationer för fortsatt arbete i Göteborgs Stad* (2022:03). Göteborgs Stad.
[https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/2088BFF587A207FDC1258806002A0BB4/\\$File/Handling%2021%20Bilaga%201%20MKN%2020220322.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/2088BFF587A207FDC1258806002A0BB4/$File/Handling%2021%20Bilaga%201%20MKN%2020220322.pdf?OpenElement)
- Statistik och Analys. (2023) *Göteborgsbladet 2023 - områdesfakta* (Göteborgsbladet 26). Statistik och Analys, Göteborgs stadsledningskontor.
https://goteborg.se/wps/wcm/connect/4f497ab7-8996-4291-a3b2-6f9b4b71173b/SO+Sydv%C3%A4st+inkl+PRI.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=ROOTWORKSPACE-4f497ab7-8996-4291-a3b2-6f9b4b71173b-nEg-vwr
- Svensk Aquaponik. (2020). *Låt naturen göra jobbet* <https://www.svenskaquaponik.se/>

Skinner, K., Hanning, R. M., Metatawabin, J., & Tsuji, L. (2014). Implementation of a community greenhouse in a remote, sub-Arctic First Nations community in Ontario, Canada: A descriptive case study. *Rural and Remote Health*, 14(2), s. 79–96.

<https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.351212893872264>

Silva, A. (2018). *Brott och trygghet - Statistik över brottslighet och trygghet i Göteborg* (Brott och trygghet 4). Göteborgs Stad.

<https://goteborg.se/wps/wcm/connect/b10b1cb2-07d3-4136-9dc7-3edd191dd907/Brott+och+trygghet+-+statistik+%C3%B6ver+brottslighet+och+trygghet+i+G%C3%B6teborg+2018.PDF?MOD=AJPERES>

11. Bilagor

Bilaga 1.

Intervjufrågor

- 1) Vad vet du om klimatplanen som Göteborg har till 2030?
- 2) Vad tror du att den handlar om?
- 3) Vad vet du om stadsdelsväxthus?
- 4) Är detta något du bryr dig om?
- 5) Tror du att ett stadsdelsväxthus kan stärka stadsdelen Majorna?
- 6) Vad skulle du vilja se i ett stadsdelsväxthus?
- 7) Hur tror du att ett stadsdelsväxthus kan påverka människors mentala hälsa?
- 8) Tror du att ett stadsdelsväxthus hade fungerat i andra stadsdelar?
- 9) Om så är fallet, vilka?
- 10) Om det hade funnits ett stadsdelsväxthus nära dig, hur hade det påverkat dig?
- 11) Vad är det som gör att du känner / tänker så här?
- 12) Hur tror du att de här frågorna påverkar dig?
- 13) Hur tror du denna plan om stadsdelsväxthus kommer att påverka din ekonomi? / Göteborgs ekonomi?
- 14) Ser du några problem med ett stadsdelsväxthus och djurhållning i dem?
- 15) Vet du om /känner du till andra eldsjälar som Leffe?

- 16) Vad har du för relation till odling?
- 17) Odlar du själv?
- 18) Om ja, vad motiverar dig och vad ger det dig?
- 19) Vad är bra med odling?
- 20) Skulle du vilja ha större yta att odla på?
- 21) Har du bekanta som odlar?
- 22) Har du någonsin tänkt på att odla?
- 23) Vad hindrar dig att odla? / vad är det som gör att du inte odlar?
- 24) Vad om något hade fått dig positiv till att odla?
- 25) Vad hade du velat se i ett stadsdelsväxthus?
- 26) Vad är den viktigaste frågan för dig när det gäller ett stadsdelsväxthus?
- 27) Hållbarhet / stadsutveckling, ekonomi, samlingsplats / hobby, bekvämlighet, ekologi / mindre utsläpp, publicitet för miljöplan.